

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1194/2527

นายโธมัส จอห์นสันโจทก์ กรมทะเบียนการค้า กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1157, ป.พ.พ. มาตรา 1172, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องคดีในนามของโจทก์ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท มีชื่อฟ้องในฐานะทำการแทนบริษัท เพื่อบังคับจำเลยให้รับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจกรรมการของบริษัทให้โจทก์เป็นกรรมการแต่เพียงผู้เดียว มีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท อันถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงมีอำนาจฟ้องคดีในขณะยื่นฟ้อง แต่เมื่อปรากฏว่าโจทก์ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและไม่ได้เกี่ยวข้อง กับบริษัทอีกต่อไปแล้ว ทั้งที่ประชุมวิสามัญของผู้ถือหุ้นได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่ากรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการ 2 คน ไม่ใช่โจทก์ จึงถือว่าโจทก์ไม่มีส่วนได้เสียโดยตรงในคดีนี้อีกต่อไป อำนาจฟ้องของโจทก์จึงหมดลง ศาลยอมพิพากษายกฟ้องโจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นกรรมการบริษัทซึ่งจดทะเบียนกับหน่วยงานของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ เป็นข้าราชการเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจและเป็นนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้อำนวยการกอง กงทะเบียนธุรกิจและนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร โจทก์ในฐานะกรรมการของบริษัทได้เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ของผู้ถือหุ้นแทนผู้ที่ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการตามวาระโดยคงมีโจทก์เป็นกรรมการบริษัทแต่ผู้เดียว ต่อมาโจทก์นำมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นไปยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นนายทะเบียนสำนักงานดังกล่าวขณะนั้น แต่สำนักงานดังกล่าวไม่รับจดทะเบียนตามคำขอของโจทก์ โดยอ้างว่าการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นไม่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมกรรมการและไม่มีหลักฐานว่ากรรมการต้องพ้นตำแหน่งตามวาระ โจทก์ทำหนังสือคัดค้านคำสั่งไม่รับจดทะเบียนดังกล่าวต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๒ ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร มีหนังสือยืนยันไม่รับจดทะเบียนตามที่โจทก์ร้องขอโดยอ้างว่าการนัดเรียกประชุมผู้ถือหุ้นมิได้จัดขึ้นโดยมีมติของคณะกรรมการ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การกระทำของจำเลยเป็นการโต้แย้งและขัดขวางสิทธิอันชอบธรรมของโจทก์และบริษัท ขอให้บังคับจำเลยที่ ๓ ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร และจำเลยที่ ๑ ในฐานะต้นสังกัดรับจดทะเบียนตามคำขอของโจทก์ จำเลยทั้งสามให้การว่า การเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีของผู้ถือหุ้นกระทำไม่ถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับตามบริษัท โจทก์ผู้เดียวเป็นผู้เรียกประชุมโดยไม่ได้รับความเห็นชอบของกรรมการอื่นหรือมีมติของคณะกรรมการเรียกประชุมแต่อย่างใด ผลของการประชุมใหญ่จึงไม่ชอบ จำเลยที่ ๒ จึงปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจกรรมการ โจทก์เป็นเพียงกรรมการของบริษัทไม่มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๓ ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครและจำเลยที่ ๑ ในฐานะต้นสังกัดรับจดทะเบียนตามคำขอของโจทก์ จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องคดีในนามของโจทก์ซึ่งเป็นกรรมการของบริษัทมิใช่ฟ้องในฐานะ
ทำการแทนบริษัท เพื่อบังคับให้จำเลยรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจกรรมการ
ของบริษัทให้โจทก์เป็นกรรมการแต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของ
บริษัท อันถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงมีอำนาจฟ้องคดีขณะยื่นฟ้อง แต่เมื่อปรากฏ
ว่าโจทก์ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและไม่ได้เกี่ยวข้องกับบริษัทอีกต่อไปแล้วทั้ง
ที่ประชุมวิสามัญของผู้ถือหุ้นได้มีมติเป็นเอกฉันท์ยืนยันว่าคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย
กรรมการ ๒ คน ซึ่งไม่ใช่โจทก์ จึงถือว่าโจทก์ไม่มีส่วนได้เสียโดยตรงในคดีนี้อีกต่อไป อำนาจฟ้อง
ของโจทก์จึงหมดลง ไม่มีอำนาจฟ้องอีกต่อไป พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

ชลุตม์ สวัสดิ์ทัต · สุรัช รัตนอุดม · ดำรง อุณหวัฒน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1194/2527>